

HYT:n jäsenlehti

2/2015

HYT tempaisi tasa-arvon päivänä

**Yliopistoväki valmistautuu vaaleihin -
mitä mieltä puolueet ovat tiedepolitiikasta?**

**Odotettavissa ensi vaalikaudella:
myrskyä demokratiarintamalla**

**Isien mahdollisuudet pitää perhevapaita
kiinni monista tekijöistä**

Helsingin yliopiston tieteentekijät -
Forskarföreningen vid Helsingfors universitet

JULKAISIJA

Helsingin yliopiston
tieteentekijät
/ Forskarföreningen vid
Helsingfors universitet ry
/ The Helsinki University
Researchers' and
Teachers' Association
(HUART)

TIEDOTUSVASTAAVA/ PÄÄTOIMITTAJA:

Mari Siirinen
hyt-tiedotus@helsinki.fi

ULKOASU JA TAITTO:

Mona Roininen

Tietoa jäseneksi
liittymisestä ja
osoitteenmuutokset:
hyt-toimisto@helsinki.fi

PAINOPAIKKA:

Unigrafia Oy

KANNEN KUVA JA KUVAT:

Ulla Immonen,
Ella Peltonen,
Mari Siirinen

KUVITUSKUVAT:

Mietta Lennes

KOTISIVUT:

www.helsinki.fi/jarj/hyt

HYT FACEBOOKISSA:

www.facebook.com/HelsinginYliopistonTieteentekijat

HYT TWITTERISSÄ:

@HytHuart

SISÄLTÖ:

- 3** Tervetuloa kevätkokoukseen!
 - 4** Puheenjohtajan palsta: Myrskyä demokratiarintamalla
 - 6** Pääluottamusmiehen palsta
 - 8** Isien mahdollisuudet pitää perhepaita kiinni monista tekijöistä
 - 10** Karkkia ja tasa-arvoa 19.3.
 - 12** Akava ei mukana uudessa keskusjärjestössä
 - 13** Vaalipaneeli: Puolueilta tukea duaalimallin säilyttämiselle
 - 16** Stepan Gagarin: Viikoittainen valankumous, ja $14:2 = 7$
 - 18** Kolumni: Opiskelijoita varten
 - 20** Yliopistoväki teroittaa vaaliviestejään
 - 21** Rights and duties in the university
-

Kutsu HYT:n kevätkokoukseen !

Helsingin yliopiston tieteentekijät ry:n sääntömääräinen kevätkokous pidetään **keskiviikkona 22.4.2015 klo 18 alkaen** Kaapelitehtaalla (Tallberginkatu 1 G 60, 00180 Helsinki).

Esityslista:

1. Kokouksen avaus
2. Valitaan kokoukselle puheenjohtaja ja sihteeri.
3. Valitaan pöytäkirjantarkastajat.
4. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.
5. Hyväksytään kokouksen työjärjestys.
6. Käsitellään toimintakertomus vuodelta 2014.
7. Esitetään tilinpäätös ja toiminnantarkastajien lausunto.
8. Vahvistetaan tilinpäätös ja myönnetään vastuuvapaus tilivelvollisille tai päätetään niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös antaa aihetta.
9. Käsitellään muut asiat, joista on tehty kirjallinen ilmoitus.
10. Kokouksen päättäminen.

Ennen kokousta järjestetään **opastettu kierros klo 17 alkaen** (kaksi ryhmää, englanti ja suomi, á 45 min) Hotelli- ja ravintolamuseon teemanäyttelyyn **KASARI! - Suomalaisen ruokakulttuurin 80-luku**. Teemaopastuksen aikana mm. testataan mikä olisi ollut kantapaikkasi 80-luvulla tai taittuuko kolmiotetra käsissäsi. Lisäksi osallistujat saavat halutessaan pukeutua 80-luvun vaatteisiin ja tanssia aikakauden musiikin tahtiin.

Lisätietoa näyttelystä löydät: <http://www.hotellijaravintolamuseo.fi/nayttely/kasari-nayttely/>

Kokouksen jälkeen voit osallistua illalliselle **klo 19—21** Kaapelitehtaan **Hima&Sali** -ravintolassa.

Ilmoittaudu mukaan kevätkokoukseen ja/tai teemaopastukselle ja illalliselle oheisella e-lomakkeella:
<https://elomake.helsinki.fi/lomakkeet/59476/lomake.html>

Ilmoittautumiset ovat sitovia, ja viimeinen ilmoittautumispäivä on 15.4.

Tapahtuma on maksuton. Kaikki HYT:n jäsenet ovat tervetulleita!

Invitation to HUART's annual meeting!

HUART's **annual meeting** will take place on **Wednesday 22nd of April at 6 p.m.** at Cable Factory (Tallberginkatu 1 G 60, 00180 Helsinki). The meeting will be held in Finnish.

Before the meeting at **5 p.m.** there is a possibility to attend a guided tour in the **'Taste of 80s' - exhibition** (45 minutes, 2 groups, in Finnish and in English). During the guided theme tour you will take a journey to the Finnish culinary culture in the 1980s, there is an opportunity to dress up in the 80s style and dance in the rhythm of the 80s.

For more information, please visit <http://www.hotellijaravintolamuseo.fi/english/>

After the meeting a **dinner is served at 7 p.m.** in the **Hima&Sali** -restaurant at the Cable Factory.

Please register to the annual meeting and/or to the guided tour and the dinner by using this link:
<https://elomake.helsinki.fi/lomakkeet/59476/lomake.html>

Registration is binding. Registrations by 15th of April.

The event is free of charge. All members of HUART are welcome!

Odotettavissa ensi vaalikaudella: myrskyä demokratiarintamalla

Ja lopuksi sää tiedotus. Muutaman vuoden ajan vaakaana, joskin alakuloisena pysyneen säätilan odotetaan kylmenevän tuntuvasti 2010-luvun jälkipuoliskolla. Helsingissä on odotettavissa enimmäkseen pilvistä, eikä aurinko näyntydy koko vuosikymmenellä.

Kovan tuulen varoitus: Helsingin Kruununhaassa, Meritullinkatu 10:ssä vallitseva syvä matalapaine syvenee entisestään ja leviää kaikkiin Suomen yliopistoihin. Mitä lähempänä myrskykeskusta yliopisto on, sitä kovemmin myrsky vaikuttaa. Tiedesää pääteillä lähivuosien aikana: tiedekeli on huono Viikinkaarella, Haartmaninkadulla ja Gustaf Hällströmin kadulla lumi- tai räntäsateen johdosta kesät talvet. Yliopiston- ja Fabianinkadun riskeyksessä lumisateen lisäksi hyytävä pohjoinen viima saa jo muutaman miinusasteen sään tuntumaan tunturimaisemien purevalta pakkasäältä. Talvirenkaita saa käyttää myös kesäisin.

Kylmetyksestä tulee eniten kärsimään laitos- ja tiedekuntatason demokratia, koska johtosääntöä ollaan nyt muuttamassa niin, että

laitoksen johtajan valinnassa ei suotta vaivattaisi laitosilla tai oppiaineyksiköissä työskenteleviä henkilöitä, joilla on muutenkin kiire selviytyä työtehtävistään, vaan dekaani asettaa johtajan valintaa varten valmisteluryhmän, jonka tulee haastatella ”parhaaksi arvioimansa hakijat ja hoitaa muut hakijoiden ansioiden arviointiin liittyvät toimenpiteet”.

Valmisteluryhmän tulee kuulla laitosneuvostoa - sellainen siis tulee jatkossa(kin) olemaan – ja jättää sitten esitys johtajasta dekaanille, joka esittää rehtorille, kenet valitaan laitosjohtajaksi viisivuotiselle kaudelle.

Samanlainen henkilökunnan vastuusta vapauttamisen ideologia koskee myös dekaanin va-

“Kylmetyksestä tulee eniten kärsimään laitos- ja tiedekuntatason demokratia”

lintaa: vaalia ei esityksen mukaan toimittaisi tiedekuntaneuvosto, vaan dekaanin valintaa vartenkin perustettaisiin valmisteluryhmä, joka kuulisi tiedekuntaneuvoston mielipidettä ennen kuin esittäisi rehtorille esityksensä siitä, kenet pitäisi valita dekaaniksi. Rehtori päättää kuten parhaaksi katsoo.

Varadekaanien valinnasta ei säädetä mitään, joten ne tullevat hoitumaan dekaanin päätöksellä, samoin kuin vararehtorit tuo mukanaan rehtoriksi valittu henkilö. Meininki on siis kuin jalkapallojoukkueen omistajalla konsanaan.

Sen jälkeen kun Helsingin yliopisto julisti vaalikaranteenin sisäisillä foorumeillaan, se on julkaissut eduskuntavaalitavoitteensa. Eipä tule mieleen, että mikään yliopisto olisi koskaan määritellyt, miten kansan toivotaan vaaleissa äänestävän, vaan nyt sekin on nähty. Vaalitavoitteet löytyvät osoitteesta http://www.helsinki.fi/lyhyesti/yhteiskunnallinen_vuorovaikutus/HY_eduskuntavaalit2015.pdf

Vaalitavoitteiden loppukappaleessa ujutetaan kaupallisuutta yliopistoon – tällä kertaa koulutusviennin avulla. Tätä vientiteollisuuden alaa koskeva lainsäädäntö halutaan ajanmukaistaa markkinapohjaiseksi. Sen mukaan yliopiston pitäisi voida ”ylipäänsä myydä tutkintoja sekä itse arvioida tarpeellisia toimia myynnin suhteen, kuten tarvetta periä tutkintokoulutuksesta maksu EU- tai ETA-alueen ulkopuolelta tulevilta kansalaisilta”.

Samoin tutkijoiden liikkuvuutta halutaan

helpottaa ”luomalla yliopistojen henkilökunnalle liikkuvuuden osalta valtionhallinnon työntekijöihin vertautuva erityisasema”. – Anteeksi nyt, mutta meidät on juuri hiljattain eriytetty valtionhallinnon työntekijäkategoriasta, koska se ei ollut ajanmukainen. Eli se juna meni jo.

Näinä viikkoina on lähinnä keskustakampuksen toimesta käynnistetty kysely ajankohtaisista, mutta myös keskeisistä yliopistoon kohdistuvista muutosesityksistä. Käy kurkkaamassa ja vastaa: <https://elomake.helsinki.fi/lomakkeet/59622/lomake.html>

–Lopuksi viiden vuorokauden sää. Anne, miltäs näyttää suursäätila?

– Huonolta, kuten aina. Ennustejakson alkupuolella syvä matalapaine myrskytuulineen liikkuu maamme yli pohjoiseen, itään ja länteen. Hämäräys on runsasta, ja ajoittain työhuoneessa, kirjastossa ja eläinsairaalassa vilu hytisyttää. Jakson lopussa korkeapaine vahvistuu julkaisupuolella, mutta samalla julkaisuvaatimukset kovenevat. Lämpötila on aluksi tässä näin, mutta jakson loppua kohti kääntyy sääkartalla noin, jolloin ilmaston lämpenemisen havaitsee selvästi. Ennustejakson sademäärä on vedeksi muutettuna paljon enemmän kuin viiniksi valmistettuna.

TAPANI KAAKKURINIEMI

HYT:N PUHEENJOHTAJA

Vuosi pääluottamusmiehenä on alkanut varsin vauhdikkaasti. Olen helmi-maaliskuussa ollut mukana YT-neuvotteluissa, joissa onneksi tavoitteena ei ole ollut henkilöstön vähentäminen. Neuvotteluissa on käyty läpi eläinlääketieteellisen tiedekunnan Mäntsälän Saarella sijaitsevan tuotantoeläinsairaalan peruskorjauksen aiheuttamia henkilöstövaikutuksia. Työnantajalla kun ei remontin aikana ole tarjota työtä kaikille Saarella.

Myös lääketieteelliseen tiedekuntaan kohdistuu paljon mielenkiintoa. Yliopisto ja THL ovat solmineet viime vuoden lopulla aiesopimuksen, jonka mukaan tämän vuoden aikana selvitetään mahdollista oikeuslääketieteen ja oikeuskemian siirtämistä yliopistolta THL:lle. Toiminta on suurelta osin THL:lle määrättyä viranomaistoimintaa, jonka se pääkaupunkiseudulla hankkii ostopalveluna yliopistolta. Asia ei tietenkään ole näin yksinkertainen ja siksi asiaa selvitetään. Kyseiset yksiköt muuttavat joka tapauksessa pois nykyisistä tiloistaan muutama vuoden sisällä, koska rakennus puretaan. Jos selvityksessä päädytään yhdistämisen valmiste-

luun, niin sitten on taas YT-neuvottelut tiedossa.

Pääluottamusmiehet pyrkivät seuraamaan THL-selvitystä mahdollisimman tarkasti, vaikka yliopisto ei meille mitään tietoa haluakaan toimittaa. Siksi kaikkien jäsenten ja koko yliopistoyhteisön panos on tärkeä. Ottakaa yhteyttä ja kertokaa, jos havaitsette jotain, josta pääluottamusmiehen olisi hyvä tietää. Aina kyse ei ole vielä suoranaisesti ongelmasta, vaan esimerkiksi vain siitä, että intuitio väittää asiassa olevan jotain outoa. Tässä vaiheessa asiaan on usein helpompi puuttua.

Mikrobiologian ja hygienian laboratorion toiminnan lakkaaminen 19.12.2014 aiheutti sen, että pääluottamusmiehet ovat kysyneet YT-asiamieheltä onko yliopisto toiminut oikein, kun ko. lakkauttaminen tehtiin ilman YT-menettelyä. Mitään YT-kokousta ei henkilöstön kanssa asiasta järjestetty, vaikka lain mukaan näin meidän käsittääksemme olisi pitänyt menetellä.

Kestoaiheina yliopistoyhteisössä pysyvät määräaikaisten työsuhteiden ja apurahatutkijain

Määräaikaissuhteiden yliopisto on

**“Ottakaa
yhteyttä
ja kertokaa,
jos havaitsette
jotain, josta
pääluottamus-
miehen olisi
hyvä tietää.”**

**“Selvästikin
meidän kannattaisi
tutkijayhteisönä
päästä siihen,
että apurahat tulisivat
yliopistolle ja
tutkimuksen tekijä
olisi työsuhteessa yliopistoon
eikä löyhästi vain
'yliopistoyhteisön jäsen'
kuten nykyisin. ”**

saanut jonkin verran vähenemään muun henkilöstön osalta, mutta erityisesti yliopistotutkijoiden ja yliopistonlehtorien määräämisuudet pitää seuraavaksi saada työlistalle. Näissä tehtävissä toimivilla henkilöillä voi olla jopa vuosikymmenten mittaisia patkia patkien perään.

Kaikkien apurahatutkijoiden kannattaa tutustua rehtorin päätökseen 2015/22, jossa määritellään mm. apurahansaajien yliopistolle maksaman korvauksen taso sekä muita apurahalla työskentelyä koskevia linjauksia.

Apurahansaajien edunvalvontaa pääluo-

tamusmiehenä selkeästi vaikeuttaa se, että henkilöt eivät ole työsuhteessa yliopistoon ja lain mukaan pääluoottamusmies edustaa työsuhteista jäsenistöä. Selvästikin meidän kannattaisi tutkijayhteisönä päästä siihen, että apurahat tulisivat yliopistolle ja tutkimuksen tekijä olisi työsuhteessa yliopistoon eikä löyhästi vain 'yliopistoyhteisön jäsen' kuten nykyisin. Onneksi väitöskirjatutkijoiden kohdalla yliopisto selkeästi pyrkiikin työsuhteisiin. Esimerkiksi Matti Klinge -tutkimusapuraha on muutettu nimikoiduksi tohtoriohjelmapaikaksi (rehtorin päätös 2015/5).

TIINA NIKLANDER

HYT:N PÄÄLUOTTAMUSMIES

Isien mahdollisuudet pitää perhevapaita kiinni monista tekijöistä

Haastattelimme kahta Helsingin yliopistossa väitöskirjaa tekevää nuorta isää, joista toinen oli ollut esikoisensa kanssa kotona noin kymmenen kuukautta ja toinen oli ollut vapailla kahden lapsensa kanssa yhteensä noin kolme kuukautta. Haastateltavilla oli lastensa syntyessä samankaltainen työsuhte yliopistoon. Heidän työpaikallaan Helsingin yliopistossa miesten perhevapaat eivät ole mitenkään poikkeuksellisia ja asiasta viime kädessä päättävän esimiehen suhtautuminen on ollut kannustavaa. Eroja ratkaisuihin pitää perhevapaita tuotti ennen kaikkea kyseisten perheiden erilainen taloudellinen tilanne.

Väitöskirjaansa viimeistelevällä Kallella (nimi muutettu) on hyviä kokemuksia perhevapaiden pitämisestä työpaikallaan Helsingin yliopistossa. Kun hänen esikoisensa syntyi, hän jäi ensin kolmeksi viikoksi isyysvapaalle yhdessä äidin kanssa ja piti myöhemmin vielä 9 kuukautta omaa isyys- ja hoitovapaita. Hänen vaimonsa piti noin kuukauden verran vähemmän perhevapaita. Työnantajana toimineen yksikön kanssa ei ollut ongelmia: määräaikaista sopimusta jatkettiin vapaiden keston verran ja lomarahat maksettiin normaalisti.

Kallen perheessä pyrittiin siihen, että molemmat vanhemmat saisivat olla suunnilleen yhtä kauan poissa töistä ja hoitamassa lasta. Tämä oli mahdollista, koska molemmilla oli kiinteät tulot: Kalle ei olisi voinut jäädä hoitovapaalle pitkäksi aikaa, ellei vaimo olisi ansainnut riittävästi tänä aikana. Näin kävikin toiselle isälle, Villelle (nimi muutettu), joka olisi halunnut pitää enemmänkin perhevapaita, muttei perheen taloudellisen tilanteen vuoksi voinut.

Ville oli esikoisensa syntyessä vielä opiskelija ja kykeni sovittamaan lapsenhoidon yhteen opintojen viimeistelyn kanssa, mutta opiskeluajan heikkojen tulojen takia hänellä ei ollut varaa pitää lakisääteistä isyysvapaita lainkaan töihin mentyään. Toinen lapsi syntyi kesälomien aikaan Villen työskennellessä yliopistolla, joten taas lasta oli helppo hoitaa alkuun ilman lakisääteisiä perhevapaitakin. Isyysvapaan pitämistä vaikeutti taas se, että perhe oli riippuvainen Villen tuloista, mutta hän pystyi pitämään yhteensä kolmen kuukauden isyys- ja hoitovapaita säästöjensä avulla. Villekin sai piden-nyksen työsuhteeseensa ja lomarahat normaalisti.

Kun Kallen perheeseen syntyy loppuvuodesta toinen lapsi, aikoo hän jäädä jälleen pitkälle isyys- ja hoitovapaalle, mutta tällä kertaa se on vaikeampaa, sillä Kalle työskentelee apurahalla, eikä apurahan myöntänyt säätiö anna siirtää apurahan maksatusta lyhyitä jaksoja kuten isyysvapaan ensimmäistä kolmea viikkoa. Niinpä apurahalla tutkimusta tekevä isä pitää isyysvapaan nimellisesti vasta apurahakauden loputtua, vaikka todellisuudessa jää kotiin hoitamaan lasta jo kauden aikana ja tulee puolestaan virallisen isyysvapaansa aikaan töihin. Tästä voi seurata uusia ongelmia, esimerkiksi Kelan kanssa jos hänelle sattuisi tapaturma töissä isyysvapaan aikana. Samat ongelmat kohtaisivat Villeä, jos uutta jälkikasvua olisi tiedossa, mutta kokemuksistaan huolimatta Villekin jäisi tällä kertaa pidemmäksi aikaa isyysvapaalle: vuoden 2013 lakimuutos paransi isyysvapaan ajankohdan joustavuutta selvästi ja vaimollakin on nyt vakituinen päivätyö.

Isät voivat olla hyvinkin halukkaita jättämään perhevapaalle, mutta akateemisen pätkä- ja silpputyöelämän puristuksessa tämä ei ole aina mahdollista. Pienituloisissa perheissä, joita monet nuorten tutkijoiden perheet ovat, ongelmia voi syntyä parempituloisen vanhemman tulojen romahamisesta vanhempain- ja varsinkin hoitovapaalla. Tässä suhteessa useimpien puolueiden kannattamat kiintiöt eivät lisääkään tasa-arvoa, vaan oletettavasti osa vapaista, erityisesti isien vapaat, jäävät pitämättä ja lapset laitetaan päivähoitoon aiottua aikaisemmin.

Isät useimmiten isille korvamerkityillä lyhyillä vapailla

Isät pitävät eniten isille kiintiöityjä ansiosidonnaisia perhevapaita. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan vuonna 2013 noin kolme neljästä isästä piti ansiosidonnaista isyyysvapaata, jota pidetään samaan aikaan äidin kanssa (enintään 3 viikkoa) äidin ollessa äitiys- tai vanhempainrahakaudella eli lapsen ollessa alle 9–10 kk. Noin yksi kolmesta isästä piti isyysvapaata, jota pidetään eri aikaan äidin kanssa (6 viikkoa) ja jota voi pitää siihen asti kun lapsi on kaksivuotias. Kelan (2013) vuoden 2012 tilastojen

**“Helsingin
yliopistossa,
kuten muissakin
suomalaisissa
yliopistoissa
määräaikaisissa
työsuhteissa
työskentelevien
tutkijoiden
mahdollisuudet
perhevapaisiin
vaihtelevat.”**

mukaan noin yksi neljästä isästä ei käyttänyt mitään perhevapaita ja vain noin kaksi sadasta isästä hoiti lapsia kotihoidon tuella.

Helsingin yliopistossa, kuten muissakin suomalaisissa yliopistoissa määräaikaisissa työsuhteissa työskentelevien tutkijoiden mahdollisuudet perhevapaisiin vaihtelevat. Vapaata kyllä saa, mutta kiistakapulana on useimmiten mahdollisuus saada pidennystä määräaikaiseen työsuhteeseen perhevapaiden vuoksi. Helsingin yliopisto suosittaa, että äitiys-, isyy- ja vanhempainvapaiden sekä hoitovapaankin osalta työsuhdetta jatketaan siltä osin kun sitä jää vapaiden vuoksi käyttämättä. Asia on kuitenkin viime kädessä esimiesten eli yksiköiden johtajien harkinnassa, ja käytännöt ovat vaihtelevat tiedekunnasta toiseen.

HYT pyysi vuonna 2013 jäsenlehdessään yliopistolla työskenteleviä kertomaan kokemuksistaan perhevapaiden pitämisestä yliopistolla. Esiin nousi ongelmia esimerkiksi siinä, että pidennystä ei ole saanut alle kolmen kuukauden vapaista, mikä koskee erityisesti isyysvapaiden pitämistä. Toinen hankala asia oli, että pidennystä saattoi saada ansiosidonnaisista vapaista (äitiys-, isyy- ja vanhempainvapaa) mutta ei hoitovapaasta vaikka hoitovapaakuukausia olisi ollut vain muutama. Tämä koskee käytännössä useimmiten naisia mutta yhtä lailla myös miehiä, jos he haluavat hoitaa lasta yksin lapsen ollessa isompi ja pitää hoitovapaata.

**PAUL TIENSUU
&
LINDA HART**

Lähteet:

Flamma / Perhevapaat <https://flamma.helsinki.fi/fi/HY275884>

Kela (2013) Kelan tilastollinen vuosikirja 2012

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Perhevapaatutkimushankkeen tuloksia, 27.11.2014

<http://www.thl.fi/fi/tutkimus-ja-asiantuntijatyo/hankkeet-ja-ohjelmat/perhevapaatutkimus/tuloksia>

Tasa-arvon päivän tempaus Porthaniassa ja Kumpulassa

19.3.

Jo perinteeksi muodostuneen **HYT:n tasa-arvon päivän tempauksen teemana oli tällä kertaa miesten asema erityisesti perhevapaiden käytön suhteen.**

Asiasta laadittua lennäkkiä jaettiin kaiken kaikkiaan 1800 kappaletta. Palautteena tuli mm. ”Kampanjallanne on erittäin hyvä teema!”.

Laajemmin samasta asiasta kirjoittavat tässä lehdessä Linda Hart ja Paul Tiensuu **sivuilla 8-9.**

MARI SIROINEN

**Minna Canthin päivä
19.3.
tasa-arvon päivä**

Oletko töissä yliopistolla?

Tukeeko työnantajasi oikeuttasi pitää isyyssvapaata?

Mies!

Entä vanhempain- ja hoitovapaata?

Oletko h... nyt työterveyshuol... kulu...

Työryhmä sai työnsä painotti loppuraportin mieskuvan moninaisuutta pohja laaja alaisesti esittämään huomioivalle politiikalle.

Mitä useampi yliopiston... arkkipäiväisempi asia työn... yhdistämisen tukeminen on... talle. Helsingin yliopisto on sit... tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus... saan tukemaan työn ja perheen... vittamatta sukupuoleen ja perhemuotoon katsomatta sekä kannustamaan miehiä pitämään perhevapaata.

Työn ja muun elämän yhteensovittamisen sekä työhyvinvointiin kytkeytyvät asiat ovat tärkeitä! Niistä kannattaa keskustella työyhteisössä ja esimiesten kanssa.

**FINNISH UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
AMK**

**AMK YLIOPISTON TIEEENTEKKIJÄT RY
FÖRENINGEN VID HELSINGFORS UNIVERSITET**

Akava ei mukana uudessa keskusjärjestössä

Suomeen syntyy uusi työntekijöiden keskusjärjestö, kun lukuisat ammattiliitot yhdistyvät yhdeksi isoksi keskusjärjestöksi. Mukana selvitystyössä on lähinnä SAK:n ja STTK:n ammattiliittoa, mutta myös esimerkiksi Suomen Journalistiliitto. Tähän mennessä (maaliskuu 2015) mukaan selvitystyöhön on ilmoittautunut 44 liittoa, mutta mukaan voi yhä ilmoittautua. Nyt mukana olevat liitot edustavat noin 1,7 miljoonaa palkansaajaa ja yksityrittäjää.

Keskusjärjestön perustamiseen tähtäävä valmistelutyö etenee vauhdikkaasti. Maaliskuussa 2015 ryhmän puheenjohtajaksi on valittu Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL:n puheenjohtaja Jarkko Eloranta ja varapuheenjohtajiksi Vakuutusväen Liiton VVL:n puheenjohtaja Liisa Halme ja Insinööriliiton puheenjohtaja Pertti Porokari.

Syksyn aikana työryhmät valmistelevat päätösesitykset toiminnoittain. Tavoite on, että uuden keskusjärjestön toiminta alkaa vuoden 2017 alussa.

Järjestön tavoitteena on ollut saada vahvempi vastavoima työnantajapuolen EK:lle. Uusi järjestö ottaa vastuulleen lakkautettavien keskusjärjestöjen tehtävät.

Akavalaisista liitoista Insinööriliitto on alusta asti ollut mukana uuden keskusjärjestön rakentamisesta. Lisäksi Akavasta on mukana Kuntien tekniset asiantuntijat. Muita akavalaisia liittoja ei ole ilmoittautunut mukaan. Akava on linjannut, että se säilyy strategiansa mukaisesti itsenäisenä ja kasvavana järjestönä.

– Akava pyrkii strategiansa mukaisesti

vahvistamaan jäsentensä edunvalvontaa sekä uudistamaan toimintaansa aloitteellisesti ja aktiivisesti. Tämä edellyttää sitoutumatonta ja itsenäistä keskusjärjestöä. Olemme jo tehneet useita esityksiä, joilla pyritään uudistamaan työelämän rakenteita, vähen-

”Syksyn aikana työryhmät valmistelevat päätösesitykset toiminnoittain.

Tavoite on, että uuden keskusjärjestön toiminta alkaa vuoden 2017 alussa.”

tämään työttömyyttä ja kannustamaan uuden työn innovointiin, sanoo Akavan puheenjohtaja Sture Fjäder.

Akava pitää erittäin tärkeänä, että palkansaajakeskusjärjestöjen yhteistyötä tiivistetään ja kehitetään jatkuvasti. Tieteentekijöiden liitto akavalaisena liittona pitää järjestöjen välistä yhteistyötä keskeisenä emojärjestönsä mukaisesti ja seuraa uuden keskusjärjestön valmistelua.

TERHI AINIALA

**TIETEENTEKIJÖIDEN LIITON
VARAPUHEENJOHTAJA**

Puolueet eivät luopuisi duaalimallista

**Professoriliitto. Tieteentekijöiden liitto ja Suomen
yliopistot UNIFI:n vaalipaneeli 19.3.**

Puolueet eivät luopuisi duaalimallista

Professoriliitto, Tieteentekijöiden liitto ja Suomen yliopistot UNIFI:n vaalipaneeli 19.3.

Professoriliitto, Tieteentekijöiden liitto ja Suomen yliopistot UNIFI järjestivät torstaina 19.3. yliopisto- ja tiedepoliittisen vaalipaneelin päärakennuksen pienessä juhlasalissa. Panelisteina olivat Jouko Jääskeläinen, (kd), Anna Kontula (vas.), Mika Niikko (ps), Ville Niinistö (vihr.), Mikaela Nylander (r.), Sari Sarkomaa (kok.), Pilvi Torsti (sd) sekä Matti Vanhanen (kesk.). Paneelissa keskusteltiin tiede- ja koulutuspoliittisista kysymyksistä, esimerkiksi yliopistojen rahoituksesta, yliopistojen profiloinnista ja duaalimallin kohtalosta.

Rahoituksen suhteen puolueet olivat varovaisia, eikä varsinaisia vaalilupauksia kuultu. Ainoastaan Mikaela Nylander (r.) uskalsi luvata, ettei hänen puolueensa tule esittämään uusia leikkauksia yliopistojen perusrahoitukseen. Saman viestin toi myös Ville Niinistö (vihr) joskin mutkan kautta: Hänen mukaansa leikkauksia ei tule tehdä siellä, missä ne johtavat kustannusten kasvuun myöhemmin. Kaikilla ehdokkailla oli halu turvata tutkimusrahoituksen pitkäjänteisyys mutta erityisesti puoluekentän oikealla laidalla varoiteltiin liiasta optimistisuudesta ja muistutettiin julkisen talouden alijäämän vakavuudesta. Sosiaalidemokraattien Pilvi Torsti ja ruotsalaisen kansanpuolueen Mikaela Nylander muistuttivat, että asetettiinpa yliopistoindeksi mihin kohtaan vain, siitä tulisi pitää kiinni vaalikauden yli ennustettavuuden turvaamiseksi.

Yksityisen rahoituksen suhteen ehdokkaat olivat melko erimielisiä. Suhtautuminen EU- ja ETA-maiden ulkopuolisilta opiskelijoilta kerättäviin lukukausimaksuihin, yksityisten lahjoitusten tukemiseen ja koulutusvientiin nähtiin sekä uhkina että mahdollisuuksina. Vihreitä, vasemmistoliittoa ja kristillisdemokraatteja lukuun ottamatta puolueet olivat hyvin avoimia lisäämään yliopistojen mah-

dollisuuksia ottaa uusia rahoitusmalleja käyttöön. Kokoomuksen Sari Sarkomaa ja Keskustan Matti Vanhasen mielestä ei pidä olla allerginen yksityiselle rahoitukselle. Heidän puheenvuoroissaan toistui ajatus ”mahdollistavasta” lainsäädä-

“Yksityisen rahoituksen suhteen ehdokkaat olivat melko erimielisiä.”

dännöstä, joka antaisi yliopistoille mahdollisuuden kerätä yksityistä rahoitusta perusrahoituksen tueksi. Perussuomalaisten Mika Niikko muistutti julkisen talouden velasta ja ihmetteli, miksi tässä tilanteessa vastustaisimme vaihtoehtoisia rahanjakomuotoja.

Kriittisiä ääniä rahoituskeskustelussa kuultiin. Vasemmistoliiton Anna Kontulan mukaan yliopistoilla puhutaan jo liikaakin kilpailukyvyystä ja yliopistojen sivistystehtävä on unohdettu. Kontulan mukaan myös yksityisten lahjoitusten verovähennysoikeus olisi uhka, koska ”rahan mukana seuraa valta”. Lukukausimaksuihin kriittisesti suhtautuva Jouko Jääskeläinen (kd) nosti esiin kehityspoliittisen näkökulman lisäksi tulevaisuuden työvoiman tarpeen kun taas Niinistö (vihr.) varoitteli lukukau-

“Vasemmistoliiton Anna Kontulan mukaan yliopistoilla puhutaan jo liikaakin kilpailukyvyistä ja yliopistojen sivistystehtävä on unohdettu.”

simaksujen johtavan koulutuksen suunnitteluun maksavien asiakkaiden näkökulmasta ja heikentävän perusrahoitusta tulevana vaalikausina. Muut puolueet torppasivat uhkakuvat toteamalla, ettei yksityinen raha ei saisi olla pois julkisesta perusrahoituksesta. Räättälöidyn koulutusviennin suhteen Niinistö oli kuitenkin varovaisen optimistinen, jos se tapahtuisi tilauskoulutuksena ”suurempia kokonaispaketteja” myymällä.

Duaalimalli ja yliopistojen profilointi nousivat myös odotetusti keskusteluun. Puolueet olivat hyvin yksimielisiä siitä, että duaalimalli tulee säilyttää, ja esimerkiksi Sari Sarkomaa panostaisi duaalimallin ”terävöittämiseen”. Nyländerin (r.) mielestä koko ammattikorkeakoulujärjestelmän luominen olisi mennyt hukkaan jos nyt haluaisimme luopua siitä. Ehdokkaat kuitenkin korostivat, että yhteistyötä pitää lisätä esimerkiksi tilojen yhteiskäyttöä lisäämällä ja tekemällä eri oppilaitoksesta toiseen siirtymisen mahdollisimman helpoksi. Pilvi Torsti tosin korosti, että yliopistokenttä on ollut monenlaisten uudistusten kohteen ja vuosikautia. Hänen mukaansa yliopistoille tarvitaan myös työrauhaa viedä hallinnon uudistuksen kunnolla loppuun.

Keskustelu kääntyi tieteen ja politiikan suhteeseen kun Professoriliiton puheenjohtaja Kaarlo Hämeri toi esiin ajatuksen tiedeministerin viran perustamisesta. Ehdotukseen tosin suhtauduttiin

varauksella ja useimmat ehdokkaat olisivat niputtaneet sen sijaan tiedeasiat koulutusasioiden kanssa yhteen. Vanhanen (kesk.), oli skeptinen sen suhteen, että tiedeasioiden kokoaminen yhden ministerin salkkuun ratkaisisi poliittisen ohjauksen ongelmia. Sen sijaan hän kannatti Niinistön (vihr.) ehdotusta tiedeasiantuntemuksen lisäämisestä valtioneuvoston työskentelyssä. Niinistön mukaan politiikan täytyy tulla lähemmäs tiedettä, eikä päinvastoin. Myös Kontula painotti samaa, joskin totesi olevansa turhautunut siihen, että ”tutkijat istuvat enemmän kaljalla ja haukkuvat poliitikkoja kuin tulevat valtiokuntiin kuultaviksi”.

“Yliopistojen työelämälähtöisyys herätti paljon kysymyksiä ja vähän vastauksia.”

Yliopistojen työelämälähtöisyys herätti paljon kysymyksiä ja vähän vastauksia. Siinä missä Kontula (vas.) sanoi, että yliopistot eivät ole liike-elämän ohjailtavissa, Niikko (ps) totesi yliopistokoulutuksen olevan liian

teoreettista työelämän tarpeisiin. Hänen mukaansa on myös kyseenalaista, koulutetaanko yliopistoissa juuri niille aloille, joilla on tarvetta. Koulutustarpeiden arvioinnin tarvetta korosti myös Nylander (r.) toteamalla, että yliopistoilla tulisi olla enemmän herkkyyttä arvioida tulevaisuuden koulutustarpeita. Samaa painotti myös Pilvi Torsti (sd), joskin hänen mukaansa työelämän tarpeiden arvioiminen on hyvin vaikeaa: Kuka olisi arvannut, että tänä päivänä tarvetta on esimerkiksi arabian kielen ja islamin tutkimukselle tai ilmastotutkimukselle?

ULLA IMMONEN

Stepan Gagarin:

Viikoittainen vallankumous, ja $14:2 = 7$

Maaliskuussa yliopistoja on perinteiseen tapaan kohdeltu kaltoin. Teollisuuden etujärjestö on luvannut suopeasti puolittaa yliopistojen lukumäärän, entinen teollisuuspomo haluaa vallankumousta työajan sääntelyyn, ministeriö haluaa yhdistää ammattikorkeakoulut ja yliopistot ja niin edelleen.

Kansakunta ei kaipaa arki-
sen työn puurtamista vaan
vapaa-aikaa ja lomaa!
Entinen teollisuuspomo
Jukka Ahtela teki Sitran
rahoittamana eräänlaisen

selvityksen, jossa selvitti, että työaikasäännöksiä pitää tehdä joustavammaksi. Ihmiset eivät ole enää si-
dottuja teollisuuslaitoksen koneen ääreen, vaan heilä on älypuhelimia ja ties mitä.

Hyvä. Kehitetäänpä ideaa eteenpäin. Ahtela ei liene tietoinen siitä, että yliopistojen opetus- ja tutkimushenkilökunnan työaika ei seurata mitenkään. Eihän moni haluakaan sitä seurattavan, mutta tässä tarkoitan työaikalainsäädännön alkuperäistä tarkoitusta eli liian pitkien työpäivien tai -viikkojen rajoittamista normaaleihin puitteisiin. Tällä tavoitellaan jaksamista eli työvoiman uusintamista. Mutta työaikalakia ei ole noudatettu tämän henkilökunnan osalta sitten 1990-luvun.

Toisaalta yliopistossa on leegio muuta henkilökuntaa sellaisissa asiantuntijatehtävissä, joissa kellokorttilaitteen leimaaminen on aivan ristiriidassa työn luonteen kanssa. Kortin leimaamisella kontrol-

loidaan sitä, että työntekijän kroppa sijaitsee työntekijän määräämissä tiloissa, mutta muuhun sillä ei yllätäkään.

Satuin juttusille yhden erillislaitoksen uuden johtajan kanssa. Hän oli vankasti sitä mieltä, että kellokorttilaitteet ”revitään pois seinästä”. Rohkenin toppuutella, koska sillä tempauksella hän saisi aikaan sodan hallintojohtajan kanssa, mutta itse laitteiden repimisestä olin samaa mieltä.

Mitä hyötyä saadaan siitä, että yliopistot ja ammattikor-

keakoulut yhdistettäisiin? Paljonkin. Ei sitä voi tavallinen yliopistolainen ymmärtää. Mutta miksi jättää urakka puolitiehen? Näihin oppilaitoksiin voitaisiin liittää kansanopistot, jotka jo nimensä puolesta ovat miltei yliopistoja. Suomalainen tiedeakatemia pitää ilman muuta lisätä samaan kompukseen, samoin Suomen Tiedeseura. Helsingin Vallilassa oli vielä hiljattain tukanleikkuutaitoja opettava Hius-Akatemia, mutta lieneekö lopettanut, kun ei sitä entisellä paikallaan näy.

Instituutti-sana antaa ymmärtää, että asiat ovat in-stituta eli järjestykseenpannut. Niinpä Turun ammatti-instituutti voitaisiin liittää Turun yliopistoon, Hämeen vastaava Hämeen T3-yliopistoon. Markkinointi-instituutti on tietysti ensiarvoisen tärkeä tuleva yliopiston osanen.

Yliopistojen liian suureen lukumäärään ja siitä seuraavaan ylikapasiteettiin ja tehottomuuteen

**”Tehdäänpä
liputuspäivillekin
rakenteellinen
kehittäminen.”**

**”Mitä hyötyä saadaan siitä, että yliopistot ja
ammattikorkeakoulut yhdistettäisiin?
Paljonkin.”**

“14:2 = 7.

**Tämä kehittäminen sujuu vielä vaivatta,
mutta toisessa kehittämisäälössä törmätään
vaikeuteen, miten jakaa
7 yliopistoa kahtia.”**

(kaikki nämä samassa lauseessa!) on tietenkin vain yksi ratkaisu: reipas profilointi eli pää pölkyllä. Tätä haluaa EK, ja tämän kertoi julki EVA:n raportti maaliskuun 23. päivänä. Tuo päivä pitää ilman muuta saada liputuspäiväksi, sillä siitä alkoi suoraselkäinen ja määrätietoinen työ yliopistojen kehittämiseksi.

14:2 = 7. Tämä kehittäminen sujuu vielä vaivatta, mutta toisessa kehittämisäälössä törmätään vaikeuteen, miten jakaa 7 yliopistoa kahtia. Jäljelle jäisi $3\frac{1}{2}$ yliopistoa. Olisiko se puolikas joku ihan pieni opisto, akatemia tai instituutti? Minulla on lääke siihen: perustetaan tänä vuonna kaksi uutta yliopistoa, jolloin niiden lukumääräksi tulee kuusi-toista. Se on toisessa kehittämisvaiheessa helppo jakaa kahdella ($\Rightarrow 8$), ja osamäärän voi edelleen jakaa kahdella ($\Rightarrow 4$) ja niin edelleen, kunnes päästään yhteen yliopistoon, joka sitten myydään kiinalaiselle riskipääomayritykselle.

Tehdäänpä liputuspäivillekin rakenteellisen kehittäminen. Historian henkilöille omistettuja liputuspäiviä on nyt yhdeksän. Tieteen päivää ei ole ollenkaan, eikä heidän kuviaan ole enää setelirahoissakaan, joten on tehtävä valinta, julistetaanko liputuspäiväksi toistaiseksi ainoan tiedenobelistin A. I. Virtasen syntymäpäivä 15. tammikuuta vai näyttävän kansainvälisen uran tehneen Georg Henrik von Wrightin syntymäpäivä 14.6. Ehkä molemmat voisivat olla liputuspäiviä, jolloin kielivähemmistön oikeudetkin tulisivat huomioon otetuiksi. Kun vielä lisättäisiin Edvard Westermarckin syntymäpäivä 20.11., niin tulisivat sukupuoliset suuntauksetkin liputetuksi.

Urho Kekkonen oli paitsi poliitikko ja valtiomies, myös lakitieteen tohtori. Hänen syntymäpäivänsä syyskuun kolmas on ilman muuta otettava liputuspäiväksi.

Taidepuolella liian vähälle huomiolle on jäänyt kevyt musiikki, joskin myös kuvanveistäjät puuttuvat. Aloitetaan siis liputtaminen manserockin pioneerin Juice Leskisen syntymäpäivänä helmikuun 19. päivänä.

Mutta miksi liputtaa vain ihmisille? Suomea on rakennettu sekä työmiehen ja kyntäjän että älyn jättiläisten ponnistuksin. Yksi meiltä kuitenkin näyttää unohtuneen: suomenhevonen. Sen päivä voisi olla keväällä, eikös toukokuu ole tyypillistä varsomisaikaa? Mutta toisaalta suomenhevonen kestää ympärivuotista käyttöä, joten sen liputuspäiväkin voi olla missä kohdassa kalenteria tahansa.

Uudet liputuspäivät olisivat siis:

Yliopistojen
puolittamisen päivä
Suomenhevosen päivä
Luonnontieteen päivä
Filosofian päivä
Suomi-rockin päivä

**23.3.
milloin tahansa
15.1.** (Virtanen)
14.6. (von Wright)
19.2. (Leskinen)

STEPAN GAGARIN

Opiskelijoita varten

Iso osa työtäni on opettaa ja ohjata. Minulla on opiskelijoita fukseista väitöskirjantekijöihin. Tykkään opiskelijoistani ja välitän heistä. Huolehdkin. Ainakin siinä määrin kun ehdin.

Opiskelijoista välittämistä ja huolenpitoa on kaivattu mediassakin. Anna-Sofia Berner kirjoitti 8.3.2015 Helsingin Sanomissa, kuinka Suomessa yliopiston opettajien pitäisi kysellä opiskelijoiden perään. Yliopiston tulisi olla enemmän koulu.

Bernerin ajatuksille oli antanut kipinän suomalainen MIT:ssä toimiva taloustieteen professori Bengt Holmström näkemyksineen eurooppalaisista yliopistoista verrattuna yhdysvaltalaisiin. Suomessa yliopisto ei kuitenkaan voi olla aivan Bernerin kirjoituksessaan esittämän yhdysvaltalaisen yliopiston kaltainen. Meillä on paljon vähemmän opettajia suhteessa opiskelijoiden määrään. Minulakin on useita kymmeniä ohjattavia maisteri- ja tohtoriopiskelijoita. On selvää, etten voi käyttää yhteen opiskelijaan niin paljon aikaa kuin kollegani Amerikassa. Jos voisin, ottaisin enemmän selvää opiskelijani toiveista

ja vahvuuksista ja ohjaisin häntä tarkemmin yliopiston ja työelämän poluilla.

Suomalaisia opiskelijoita ohjataan ja heistä huolehditaan kuitenkin paljon enemmän kuin omana opiskeluaikanani. Nyt on henkilökohtaista hops-ohjausta, on opiskelijatuutoreita ja opiskelijaneuvontaa. Ylipäänsä opetusta ja ohjausta arvostetaan tutkimuksen rinnalla, mistä Helsingin yliopistossa on merkinä mm. Opettajien akatemia. Sen tehtävänä on viedä hyviä pedagogisia käytäntöjä laajemmalle omassa yliopistossa ja muulla. Nämä ovat erinomaisia asioita, mutta eivät tietenkään riitä siihen, että suomalainen opiskelija saisi yliopistossa yhtä paljon henkilökohtausta ohjausta kuin Yhdysvalloissa.

Yliopistojen opiskelijat ovat jo vuosia kutsuneet omaa opinahjoaan kouluksi. He käyvät koulua ja heillä on koulutehtäviä. Vanhemmat polvet ovat saattaneet hämmästellä tätä ”arvonlennusta” ja itse kieltäytyä kutsumasta yliopistoa kouluksi. Olisiko kuitenkin niin, että kouluksi

**“Nämä ovat
erinomaisia asioita,
mutta eivät tieten-
kään riitä siihen, että
suomalainen
opiskelija saisi
yliopistossa
yhtä paljon
henkilökohtausta
ohjausta kuin
Yhdysvalloissa.”**

”On selvää, etten voi käyttää yhteen opiskelijaan niin paljon aikaa kuin kollegani Amerikassa.”

kutsuminen kertoo siitä, että yliopisto on opiskelijoille koulu? Tuttu, läheinen ja myös turvallinen. Ja myös paikka, jossa opitaan yhdessä vertaisten kanssa sekä saadaan tukea ja ohjausta opettajilta.

Kyselin omilta opiskelijoiltani – nykyisiltä ja entisiltä –, kaipaavatko he enemmän Amerikan-mallin kaltaista huolenpitoa. Maisteriksi valmistunut opiskelijani sanoi, että sai minulta sellaista tukea ja ohjausta gradua tehdessään, että se edisti kokonaisvaltaisesti hänen valmistumistaan ja että hänellä oli huolehdittu olo. Ihan Amerikan mallia hän ei kaipaisi, koska vapaus ja vastuu ovat myös hyvistä. Samankaltaisia olivat nykyistenkin opiskelijoiden vastaukset.

Eiköhän meillä kuitenkin ole asiat siis melko hyvin. Pidetään hyvä suomalainen mallimme, jossa opiskelijoista pidetään huolta, mutta jossa heille myös annetaan vapautta ja vastuuta. Eduskuntavaalien edellä kannattaa toivoa myös sitä,

että valtiolta antaa meille tähän mahdollisuudet. Yliopistot kaipaavat pitkäjänteisiä ja ennustettavia ratkaisuja, joista keskeisimpiä on turvattu rahoitus. Yliopistoindeksin jatkuva leikkaaminen tulee lopettaa – tulee palata noudattamaan yliopistolakia. Kun voimme luottaa siihen, että rahoitus pysyy suunnitellun kaltaisena ja ennustettavana, voimme suunnitella opetusta ja ohjausta pitkäjänteisesti. Opiskelijat voivat luottaa siihen, että opetusta annetaan monipuolisesti ensi lukuvuonnakin.

Me yliopistoissa toivomme valtiovallalta samaa kuin opiskelijat opettajiltaan: itsenäisyyttä ja vastuuta mutta myös riittävästi pitkäjänteistä huolenpitoa.

TERHI AINIALA

**TIETEENTEKIJÖIDEN
LIITON
VARAPUHEENJOHTAJA**

Yliopistoväki teroittaa vaaliviestejään

Kevään eduskuntavaalit puhututtavat myös yliopistoväkeä. Ehdotuksia tulevan hallitusohjelman tiede- ja koulutuspolitiikan sisällöksi on tullut roppakaupalla. Tieteentekijöiden liitto ja Professoriliitto julkistivat yhteiset tavoitteensa jo viime vuoden puolella ja Helsingin yliopisto oman listansa 12.3. – ensimmäistä kertaa historiansa aikana. Molemmissa tavoitelistoissa etusijalle nousevat resurssikysymykset. Yliopistojen perusrahoituksen turvaaminen nousee esiin sekä liittojen sekä Helsingin yliopiston puolelta. Tieteentekijöiden liitto ja Professoriliitto kiinnittävät huomiota myös avustuksiin ja apurahakysymyksiin esittämällä, että tieteelliseen tutkimustoimintaan tehtävien lahjoitusten verovähennysoikeuden yläraja on poistettava ja verovapaan apurahan ylärajaa tulee nostaa. Helsingin yliopisto sen sijaan suuntaa huomionsa Suomen Akatemian vapaan tutkimusrahoituksen ja infrastruktuurirahoituksen osuuteen sekä yliopistojen mahdollisuuteen saada yliopistokiinteistöt omistukseensa.

Toinen esille nouseva tema on kansainvälisyys, jonka suhteen tavoitteet tosin eroavat toisistaan. Siinä missä Helsingin yliopisto haluaa edistää vahvasti tutkijoiden fyysistä liikkuvuutta esimerkiksi vero- ja sosiaaliturvajärjestelyjen byrokratiaa vähentämällä ja EU-lainsäädäntöön vaikuttamalla, toteavat liitot, että tutkijoiden kansainvälisyys ei ole vain maasta toiseen liikkumista vaan ennemmin 'tutkijoiden normaalia, jokapäiväistä kanssakäymistä verkossa, opetusyhteistyössä ja konferensseissa'. Myös yliopistojen toiminnan raportointiin ja vertailuun liittyvät näkemykset eroavat jonkin verran. Helsingin yliopisto vaatii laatuarviointeihin osallistumista kaikilta yliopistoilta profiloinnin edistämiseksi, mutta liitot ottavat va-

rovaisemman kannan. Niiden mukaan yliopistojen tällä hetkellä ilmoittamat tunnusluvut eivät anna riittävää kokonaiskuvaa niiden toiminnasta ja siksi yliopistojen toiminnan arvioinnissa keskeisistä tunnusluvuista olisi syytä säätää yliopistolaissa.

Tieteentekijöiden liiton ja Professoriliiton tavoitelistasta esille nousee odotetusti myös pitkäjänteisen ja korkealaatuisen tutkimustyön edellytysten parantaminen. Lääkkeeksi ongelmaan liitot tarjoavat ennustettavimpia tutkijanuria määrääkaisuusien sijaan ja opiskelijamäärien tarkistamista suhteessa henkilökunnan määrään. Lisäksi liitot ottavat ohjelmassaan kantaa ministeri Kiurun aloitteesta uudelleen keskusteluun nousseen duaalimallin purkamisen. Liittojen tavoite uuteen hallitusohjelmaan on, että duaalimalli säilyy myös jatkossa, sillä tutkimus ja tutkijankoulutus kuuluvat vain yliopistoihin.

Helsingin yliopiston tavoitteet eduskuntavaaleihin: 2015 – tekemisen voimaa tutkimuksesta & sivistyksestä: http://www.helsinki.fi/lyhyesti/yhteiskunnallinen_vuorovaikutus/eduskuntavaalit_2015.html

Professoriliiton ja Tieteentekijöiden liiton Yliopisto- ja tiedepoliittiset tavoitteet vuoden 2015 vaalien jälkeiseen hallitusohjelmaan: http://tieteentekijoidenliitto.fi/media/tiedotteet/tavoitteet_seuraavan_hallituksen_ohjelmaan.716.news

ULLA IMMONEN

Rights and duties in the university

The University of Helsinki tends to be a transparent organisation. However, this transparency is not often apparent, since many of its instructions are hidden behind the wall of the Flamma intranet. Here, I have gathered some rights and advantages that belong to the employees (= hired people), in distinction from grant-based researchers who are not regarded as the proper staff of the university.

First, the staff card must be granted to everyone who is hired for a period of at least four months. The card entitles its owner to use the libraries and their databases and to participate in the sports services through UniSport company. Some canteens may ask the card and set the meal price according to it.

Staff training is available to all the staff members, and its supply is available in the Henkka staff training calendar. The IT licence belongs to every staff member, and the faculty or department is responsible for allocating the rights.

Printing and copying practices vary, but every staff member should obtain the Unigrafia card (which can also be programmed in the staff card) and be thus entitled to copying, scanning and printing, perhaps within certain limits regarding the amount or monetary value of printing. Every employee must be attached to the information network(s) of the department and thus be informed about the university info but also some relevant info of her/his discipline.

Salary is a modest compensation for the work that we are doing in the advantage of the university. Its level is defined through the YPJ salary system. For a new employee, the salary is preliminarily determined when the labour contract is signed, and it should be confirmed or changed within six months from the start of the employment. In March 2015, the biannual theatre of determining the personal performance of the employee should have been done with the superior. If your level was not negotiated, take contact to your superiors immediately.

“Occupational health services are available to every employee.”

“The workroom or at least a table with IT connections should belong to every employee.”

Very probably the supervision sector says that we do not have money to raise the levels, but this must not be the ONLY criterion to refuse from the career development. More info can be found in Flamma: Directory and services => Human resources => Salaries, fees and taxes => The YPJ salary system.

The workroom or at least a table with IT connections should belong to every employee. And not only a table but also a computer and mobile phone should belong to the paraphernalia. Respectively, every employee must report her/his achievements in the research database TUHAT.

Occupational health services are available to every employee. At the moment, they are outsourced to Mehiläinen company. The services include first aid, free medical treatment and also ne-

gotiations with specialists. Moreover, certain stages of life, e.g. such as medical examination in the age of 45, 50, 55, 60 and 65 years are available. The company has diminished its health units, and relevant info can be obtained again in Flamma: Directory and services => Human resources => Occupational health, safety and well-being => Occupational health.

The right to work-related travels should belong to every employee, but we are very well aware that the practices are different in the faculties. This right should cover the travel insurance, reimbursement of the travel and accommodation costs and alike. Respectively, the travels must be booked through the SAP travel programme, and within two months after the travel, reported to it.

“A key to the door of the working space is a cherry on the cake.”

Grant-funded researchers

Retirement pension insurance plus the employee's compensation insurance is compulsory for those who have obtained a scholarship for at least four months work in Finland, if the monthly sum is 310 euros or more. The insurance must be organised in the Farmers' Social Insurance Institution Mela. - Yes, indeed, didn't you know that researchers with a scholarship are farmers?

User ID for network services: proper account is a default, but a limited access account is possible, too, depending on the department.

Working space: agreed in the agreement between the researcher and the university. The same concerns laboratory facilities and equipment. The employer defines if the premises are available free of charge or subject to a fee. A key to the door of the working space is a cherry on the cake.

Equipment and services: Equipment such

as the computer, printing/copying, telephone, office accessories, IT support, will be mentioned in the agreement.

Immaterial rights, i.e. copyright should belong to the researcher, not to the university.

Health services: no way!

Research database TUHAT: the employer requires the grant-funded researchers to submit information of any publications in the research database TUHAT.

Sports services through Unisport Oy: a default value is zero, but the HUART can support by paying 50 % of the Unisport card.

The rector of the university has recently published new letter concerning the principles of hiring research staff and their rights and duties. Some debate is to be expected, and we are following what will happen.

TAPANI KAAKKURINIEMI

CHAIRMAN

/

**HELSINKI UNIVERSITY
ASSOCIATION OF RESEARCHERS AND TEACHERS**

**Hyvää
kevättä kaikille
jäsenillemme!**